

M

Központi írásbeli vizsgatevékenység

Javítási és értékelési útmutató

34 762 01 Szociális gondozó és ápoló

Az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Kormányrendelet alapján.

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

a feladatsor megoldásához

A munka megkezdése előtt az átvett feladatlapon tüntesse fel a nevét!

A feladatok megoldásához csak kék tintaszínű tollat használhat! A ceruzával vagy más tintaszínű tollal írt vizsgafeladatok nem értékelhetők.

Törekedjen olvashatóságra és az áttekinthetőségre!

Ha a megoldás javítása szükséges, az csak egyértelműen értékelhető módon fogadható el.

Maximálisan elérhető pontszám: 100 pont

Ponthatárok:

89 – 100	jeles
77 – 88	jó
65 – 76	közepes
51 – 64	elégséges
0 – 50	elégtelen

A következő eset figyelembevételével válaszolja meg az alábbi kérdéseket, illetve feladatokat!

Feri bácsi és Kati néni 55 éve házasok, másfél éve élnek a lakóhelyükön található idősek otthonában. Gyermekük nincs, Kati néni egy, a lánykorában elszenvedett fertőzés miatt gyermekáldás örömeiben nem részesülhetett.

Harmadik emeleti panellakásukból - ahol már nem tudtak önmagukról gondoskodni, miután az erős dohányos Feri bácsi stroke-t kapott, emiatt bal oldalára lebénult és inkontinens maradt - költöztek az otthonba. Kipróbálták a házi segítségnyújtó szolgáltatást, de nem nyújtott számukra kellő biztonságot. Feri bácsi ez idáig jól volt, de két hete újból agyvérzést kapott, jelenleg kórházban van, felesége és az otthon dolgozói is nagyon aggódnak érte.

Kati néni nyugdíjas óvodapedagógus, mai napig szépen zongorázik, muzsikájával rendszeresen szórakoztatja a ház lakóit.

1. Hogyan lehet etiológia szerint csoportosítani az agyi keringési zavarokat? 4 pont

Értékelhető információ:

- *vérzéses eredetű agyi érkatasztrófa (haemorrhagiás)*
- *érelzáródás miatt kialakuló oxigénhiány (ischémiás)*

Tartalmilag helyes válaszonként 2-2 pont, összesen 4 pont adható.

2. Soroljon fel a stroke kialakulását befolyásoló életmódbeli rizikófaktorok közül négyet! 4 pont

Értékelhető információ:

- *dohányzás*
- *alkohol*
- *fizikai aktivitás hiánya*
- *étrend (túl zsíros, túl fűszeres)*
- *stressz (a stresszkezelő technikák nem megfelelő alkalmazása)*
- *fogamzásgátló rendszeres szedése*

Tartalmilag helyes válaszonként 1-1 pont, összesen 4 pont adható.

3. Soroljon fel a stroke általános tünetei közül négyet! 8 pont

Értékelhető információ:

- *beszédzavar (kifejezés, megértés zavara)*
- *látótérzavar (féloldali)*
- *szemmozgás zavarok, kettős látás*
- *elkent beszéd, nyelészavar*
- *egyensúlyzavar, szédülés, ügyetlenség*
- *hányinger, hányás*
- *tudatzavar*
- *csapásszerű fejfájás, tarkómerevség*

Tartalmilag helyes válaszonként 2-2 pont, összesen 8 pont adható.

4. Fogalmazzon meg öt, az esetben szereplő Feri bácsival kapcsolatos gondozási problémát! **10 pont**

Értékelhető információ:

- *rosszullétek veszélye a gyakori magas vérnyomás miatt*
- *rosszullétek a nikotin hiányából*
- *decubitus kialakulásának veszélye az állandó fekvés, a bal oldali bénultság következtében*
- *kontrakturák kialakulásának veszélye*
- *depresszió veszélye az ágyhoz kötöttség miatt*
- *személyi higiénia nem megfelelő kielégítésének veszélye az ágyhoz kötöttség miatt*
- *obstipáció veszélye az állandó fekvés következtében*

Tartalmilag helyes válaszonként 2-2 pont összesen 10 pont adható.

A javítási és eltérő, tartalmilag helyes más megoldásokat is el kell fogadni.

5. Soroljon fel az esetben szereplő Feri bácsi számára nyújtandó gondozási-ápolási feladatok közül négyet! **8 pont**

Értékelhető információ:

- *a helyes testhelyzetben fektetés, az inaktivitás következményeinek, szövődményeinek megelőzése*
- *megfelelő mennyiségű táplálék és folyadék bevitele szájon át, garatreflex hiányában szondatáplálás a protokoll szerint*
- *megfelelő kommunikáció: alakítsuk beszédünket a beteg állapotának megfelelően*
- *a decubitus és contractura megelőzése: kétóránkénti mobilizálás, decubitus kezelés a protokoll szerint*
- *gyógytorna*
- *pszichés támogatás, biztatás*
- *manipulációt támogató, fejlesztő eszközök használata*
- *a beszéd gyakoroltatása*
- *a járást segítő segédeszközök alkalmazása*
- *járásgyakoroltatás*
- *életvezetési tanácsok adása, edukáció*

Tartalmilag helyes válaszonként 2-2 pont, összesen 8 pont adható.

6. Soroljon fel és jellemezzen egy-egy mondattal a foglalkoztatás elvei közül ötöt! **10 pont**

Értékelhető információ:

- *Célszerűség: a tevékenységnek legyen meghatározott célja, a monoton mechanikus munka lélekromboló.*
- *Önkéntesség: nem kötelező, több lehetőséget kell felajánlani.*
- *Folyamatosság: mely nem jelenthet egyhangúságot, váltogatni kell a fizikai, szellemi és szórakoztató foglalkozásokat, pihenőidőket is be kell iktatni.*
- *Rendszeresség: rendszertelenség kampányszerű terhet jelent, mindig újra és újra meg kell győzni a gondozottat, a rendszeres és következetesen megtartott foglalkozást várják, igénylik, megszokják.*

- Mértéktartás: szempont az ellátott fizikai és szellemi teherbíró képessége.
- Változatosság: alternatívák, ha sokáig csinálja ugyanazt a tevékenységet az már nem jelent kihívást, hanem unalmassá válik.
- Értékelés-elismerés: nem cél, hanem eszköz! Érték: a sikerélmény, egy-egy dicsérő szó - főleg közösség előtt - ösztönző hatású lehet.

Tartalmilag helyes válaszonként 2-2 pont, összesen 10 pont adható.

- 7. Életkorra, mentális állapotra és egészségi állapotra tekintettel többféle foglalkoztatási lehetőséget alkalmazhatunk. Írjon öt példát a jártasságot igénylő foglalkoztatási lehetőségekre!**

10 pont

Értékelhető információ:

- *belső környezet szépítése: varrás, hímzés, dekorálás,*
- *konyhai előkészítés: zöldségtisztítás, aprítás, gyümölcsucolás, magozás, segédkezés befőzésnél,*
- *hobbykonyha (sütés-főzés közösen)*
- *kert, ill. parkrendezés (kerti bútorok letörlése, párnák kihelyezése, asztalterítők kihelyezése, ill. beszedése)*
- *növénygondozás (szobanövények és kerti növények)*
- *állatgondozás (halak, madár, cica, kutya)*

Tartalmilag helyes válaszonként 2-2 pont, összesen 10 pont adható.

- 8. Sorolja fel és jellemezze egy-egy mondattal a demencia három fokozatát!**

9 pont

Értékelhető információ:

Enyhe: jelentős deficittünetek mellett az önellátás képessége megtartott, a személyi higiéné megfelelő, az itéletalkotás képessége a szükségletekhez képest megfelelő.

Középsúlyos: az önálló életvitel részleges, nehezebb. A beteg életviteléhez rendszeres felügyeletet igényel, de az állandó felügyelet nem feltétlenül szükséges.

Súlyos: állandó felügyeletet igényel. A személyes higiéniét elhanyagolja. A gondolkodás inkoherens.

Tartalmilag helyes válaszonként 3-3 pont, összesen 9 pont adható.

- 9. A személyes gondoskodást nyújtó szakosított ellátás során az ellátott milyen alap- és alanyi jogai sérülhetnek? Soroljon fel ezek közül öt-öt jogot!**

10 pont

Értékelhető információk:

Alapjogok:

- *az élethez, emberi méltóságához való jog*
- *kínzás, embertelen, megalázó bánásmód tilalma*
- *szabadsághoz, egyéni biztonsághoz való jog*
- *jogképesség elismerése*
- *szociális biztonsághoz való jog*
- *jogorvoslathoz való jog, panaszjog gyakorlása*

- *szabad mozgás, tartózkodási hely megválasztásának joga*
- *bármilyen megkülönböztetés tilalma*

Alanyi jogok:

- *egyéni szükségletek szerinti teljes körű, speciális helyzet alapján egyéni ellátáshoz való jog*
- *emberi méltósághoz való jog*
- *tájékoztatáshoz fűződő jog*
- *testi épség, testi, lelki egészséghez való jog*
- *személyes adatok védelméhez való jog*
- *egyenlő bánásmód, diszkrimináció mentesség*
- *szabad mozgáshoz való jog*
- *betegség esetén az eü. törvényben meghatározott betegek jogai*

Helyes válaszonként 1-1 pont, összesen 10 pont adható.

10. Sorolja fel a négy társadalompolitikai értéket!

2 pont

Értékelhető információk:

- *szabadság*
- *egyenlőség*
- *igazságosság*
- *szolidaritás*

Helyes válaszáért összesen 0,5 - 0,5 pont, összesen 2 pont adható.

11. Milyen dokumentumokkal, szabályzatokkal kell rendelkeznie a szociális szolgáltatónak? Ismeretei és a gyakorlaton szerzett tapasztalatai alapján írjon öt példát!

10 pont

Értékelhető információk:

- *szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzés*
- *alapító okirat*
- *szervezeti és működési szabályzat*
- *szakmai program*
- *a foglalkoztatottak munkaköri leírása*
- *házirend*
- *az intézmény működésével összefüggő szabályzatok (iratkezelési szabályzat, érdekvépviseleti fórum működésének szabályzata)*
- *gazdasági szabályzatok (számviteli szabályzat, pénzkezelési szabályzat, anyaggazdálkodási, leltár és selejtezési szabályzat, vagyónvédelmi szabályzat)*
- *műszaki ellátási szabályzatok (munkavédelmi szabályzat, tűzvédelmi szabályzat, gépjármű használati szabályzat)*

Helyes válaszonként 2-2 pont, összesen 10 pont adható.

12. A házi segítségnyújtás keretében az ellátott több mindenben kaphat segítséget gondozójától. Soroljon fel a háztartási tevékenységben való közreműködés körében végezhető feladatai közül hat példát!

6 pont

Értékelhető információ:

- bevásárlás (személyes szükséglet mértékében), gyógyszer kiváltása
- segítségnyújtás ételkészítésben és az étkezés előkészítésében
- mosogatás
- ruhajavítás
- ágyazás, ágyneműcsere
- közkútról, fürtkútról vízfordás
- tüzelő behordása kályhához, egyedi fűtés beindítása (kivéve, ha ez a tevékenység egyéb szakmai kompetenciát igényel)
- télen hóeltakarítás és síkosságmentesítés a lakás bejárata előtt
- kísérés

Tartalmilag helyes válaszonként 1-1 pont, összesen 6 pont adható.

13. Döntse el az alábbi állításokról, hogy igazak vagy hamisak! Írjon I (Igaz) vagy H (Hamis) betűt az állítás mellé!

5 pont

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt a rászorult személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.	I
Az időszotthoni ellátás iránti kérelem alapján az intézmény orvosa vizsgálja a gondozási szükségletet és az azt megalapozó egyéb körülmények fennállását.	H
Időszotthoni ellátás az értékelő adatlap alapján a napi 4 órát meghaladó gondozási szükséglet fennállása esetén nyújtható.	H
Ápolást, gondozást nyújtó intézmény az idősek otthona, a pszichiátriai betegek otthona, a szenvedélybetegek otthona, a fogyatékos személyek otthona, valamint a hajléktalanok otthona.	I
Idősek otthonába az ellátottal együtt, legalább egy éve együtt élő házastársa, a meghatározott gondozási szükséglet hiányában is felvehető.	I

Helyes válaszonként 1-1 pont, összesen 5 pont adható. Amennyiben a vizsgázó kizárólag igaz vagy hamis választ ad a feladat nem értékelhető, pont nem adható!

14. Korrigálja az előbbi feladat helytelen állításait ismeretei alapján!

4 pont

Értékelhető információ:

- Az intézményvezető vizsgálja a gondozási szükségletet és az azt megalapozó egyéb körülmények fennállását.

- Időotthoni ellátás az értékelő adatlap alapján III. fokozatú vagy a jogszabályban meghatározott egyéb körülményeken alapuló gondozási szükséglet megállapítása esetén nyújtható.

Tartalmilag helyes válaszáért 2-2 pont, összesen 4 pont adható.

A javítási-értékelési útmutatótól eltérő, egyéb helyes megoldást is el kell fogadni!